

Tot heil van Afrikaanse lezers



**Gezonde lectuur
voor Afrika**

Met zijn Stichting LSLibraries wil Pieter Poppe het lezen in Afrika bevorderen. Vanuit het verlangen Afrikanen bij de Bijbelse boodschap van zonde en genade te brengen en voorgangers toe te rusten. „Je hoort er vrijwel niets over de noodzaak van verzoening door het bloed van Christus.”



Pieter Poppe hoopt dat Afrikanen door zijn bibliotheken oog krijgen voor het belangrijkste in het leven.

beeld Dirk-Jan Gjeltema

Jarenlang was Pieter Poppe (61) projectleider bij de kerncentrale van Borssele. Sinds twee jaar wijdt hij zich fulltime aan de taak waartoe hij zich geroepen weet: Afrika voorzien van gezonde lectuur. De nood op dit terrein leerde hij kennen in 2013. In dat jaar vergezelde hij zijn toenmalige predikant, ds. J.M.D. de Heer, op diens reis naar de gereformeerde gemeente van Randburg in Zuid-Afrika. Het land waar Poppe als kind woonde.

„We gingen ook een paar dagen naar het Krugerpark. Onderweg passeerden we veel zwarte school-

kinderen, op weg naar huis. Dat beeld bleef op mijn netvlies staan. Mijn grote vraag was: hebben die kinderen wat nodig is, bijvoorbeeld een Bijbel?”

Het jaar erna trok de Zeeuw in z'n eentje door Zuid-Afrika, om meer zicht op de situatie te krijgen. „Twee dingen vielen me op. In de eerste plaats dat de meeste Afrikanen weinig mogelijkheden hebben om zich te ontwikkelen. In de tweede plaats de geestelijke armoede waarin ze leven. De meesten noemen zich christen, maar alles draait om gezondheid en rijkdom.

Daarvoor ga je óf naar de toverdokter, óf naar de pastor. Besef van de Bijbelse boodschap van zonde en genade kwam ik vrijwel niet tegen, in welke kerk dan ook. Men weet ook niet te vertellen wat de ene kerk inhoudelijk onderscheidt van de andere. Door gebrek aan kennis en inhoud worden vooral uiterlijke gewoontes en opzienbarende dingen genoemd.”

Christelijke boekenhoek

Het liet de inwoner van Middelburg niet los. In overleg met zijn vrouw en hun tien kinderen besloot hij lectuur te gaan verzamelen om daarmee (school)bibliotheek in Afrika op te zetten. Het hele gezin, inclusief de kleinkinderen, is bij het werk betrokken.

In 2015 werd in The Oaks, een dorp in de nabijheid van het Krugerpark, de eerste bibliotheek gesticht. „De chief van het dorp was bereid om ruimte beschikbaar te stellen in de ”community hall” van het dorp. Er is een manager aangesteld en een bestuur gevormd dat toezicht houdt. Pas als de organisatie op orde is, leveren wij de boeken aan. Dat is een stelregel geworden voor alle leveringen.”

De tweede bibliotheek van Poppe werd gekoppeld aan een school, de derde aan een net gevormde openbare bibliotheek. „Daar mochten we onze eigen stelling met christelijke boeken aan toevoegen. De jaren erna kregen we ook in veel andere plaatsen die gelegenheid. Het is ons verlangen dat de boeken voor jongeren en ouderen gebruikt

mogen worden tot onderwijs over het belangrijkste in ons leven: het leren kennen van de Schepper, de Heiland en de Leidsman.”

Boekwinkeltjes

Het onderwijs op de scholen is vooral gericht op het leren spreken van de Engelse taal. Om ook het lezen te bevorderen, vult Poppe de schoolbibliotheek gedeeltelijk met educatieve boeken. Die worden door zijn kinderen gekocht bij Engelse winkeltjes met tweedehandsboeken. „Als ze met vakantie naar Engeland gaan, is de nog beschikbare ruimte in hun auto op de terugreis helemaal gevuld met boeken. Regelmatig moet ik zelf nog een lading ophalen omdat ze te veel hebben verzameld.”

De oogst ligt her en der opgeslagen in huize Poppe. Alle boeken worden gecheckt op ongewenste informatie. „We zijn met elkaar uren bezig met het doorhalen van miljoenen of miljarden jaren. Educatieve lectuur is helaas doortrokken van de evolutietheorie. Voor in de boeken plakken we een verhaaltje waarin staat waarom we die passages hebben doorgestreept en kort het Bijbelse scheppingsverhaal is weergegeven. Hopelijk vinden we in de toekomst een Bijbelgetrouw alternatief voor deze uitgaven.”

Uitgevers

Het theologische werk koopt Poppe in bij christelijke uitgevers in Nederland, Engeland, Schotland en Amerika, inmiddels zo'n dertig in totaal. Vanwege de ideële doelstelling wist hij forse kortingen

te bedingen; de Gereformeerde Bijbelstichting levert zelfs gratis. „We hebben intussen een standaardset van ongeveer 400 boeken, voor een deel gericht op kinderen, met een catalogus erbij. De set wordt elk jaar bijgeschaafd en uitgebreid.”

Belangrijk is voor de Zeeuw de combinatie van Bijbelgetrouwheid en kerkelijke breedte. De theologische bibliotheek die hij aanbiedt omvat werk van Louis Berkhof tot Stuart Olyott en van ds. C.J. Meeuse tot Peter Masters, voorganger van The Metropolitan Tabernacle in hartje Londen. Vorig jaar kwam hij in contact met de boekwinkel van deze gemeente, nu voor hem een belangrijke leverancier.

Stichting

In 2016 richtte Poppe LSLibraries op, een stichting met de ANBI-status. Sindsdien kan hij het geld dat hij in de bibliotheken stopt, opvoeren als gift. „Er is ook een kleine groep van sympathisanten die ons werk financieel steunen, maar ik doe niet aan inkomstenwerving. Er zijn al zo veel goede doelen, ik wil niet in andermans vijver vissen.”

Wel onderzoekt hij mogelijke samenwerking met grotere organisaties die hetzelfde doel nastreven. „Daarover zijn we in gesprek. Wij zitten met onze boeken inmiddels in acht Afrikaanse landen waar Engels wordt gesproken en breiden het werk dit jaar uit met 25 nieuwe bibliotheken. Het verbaast me dat er zo weinig aandacht is

geweest voor het enorme gebrek aan lectuur in dit deel van de wereld. Steeds meer Afrikanen spreken Engels, maar er is bijna geen boek om te lezen.”

Met het stichten van nieuwe bibliotheken, in samenspraak met lokale overheden, is de bevlogen Zeeuw gestopt. „We hebben zo veel bekendheid gekregen dat we de handen meer dan vol hebben aan de aanvragen van bestaande instellingen. Onze boeken staan nu op bijna honderd plekken: in scholen, kerken, openbare bibliotheken en Bijbelscholen van verschillende denominaties.”

Theologische scholen

Een deel van de Bijbelscholen is aangedragen door Veritas College International, een organisatie die training geeft aan Bijbelschool-docenten. Theologische scholen in Tanzania en Uganda vroegen Poppe om lectuur voor pastors die hun bachelor of master theologie hebben behaald. „Die mensen gaan na hun opleiding terug naar hun dorp en hebben daar niets dan de Bijbel en hun collegedictaten. Ik ben nu bezig met het samenstellen van een geschikt pakket voor deze mensen.”

De basis ligt er al. De "Thompson Chain-Reference Bible", het complete commentaar van Matthew Henry, de "Redelijke Godsdienst" van Brakel, "Het ABC des geloofs" van Comrie, de "Viervoudige staat" van Boston en "Bijbelse vertellingen" van H. van Dam en van Carine MacKenzie, voor het kinderkwerk in de gemeente. „Pastors

kunnen zich onder voorwaarden aanmelden voor zo'n pakket."

Prima bestemming

De schuur bij zijn woning vormde de Zeeuw om tot opslagmagazijn en werkruimte voor het gereedmaken van zendingen. Een keer of drie per jaar maakt hij een reis van enkele weken langs partners die zijn boeken uitlenen. Om de contacten te bestendigen, de staat van de "Poppekasten" te controleren en nieuwe boeken te leveren. Sinds enkele jaren combineert hij dit werk met het coördineren van de projecten van het deputaatschap Bijzondere Noden in zuidelijk Afrika. „Ook dat leverde me nieuwe contacten op, onder meer in Zimbabwe."

De belangstelling voor zijn boeken heeft Poppe verrast. „Zo heeft een bibliotheek besloten dat het werk uit onze kast alleen nog maar ter plekke mag worden gelezen. Anders is hij continu leeg. Dat zijn mooie berichten. De beheerder van een heel klein bibliotheekje vertelde me dat een pastor Matthew Henry had meegenomen en niet wilde terugbrengen. Hij kon het commentaar niet meer missen bij de voorbereiding van zijn preken. „Laat maar zo", heb ik gezegd. Die boeken hebben op deze manier een prima bestemming gekregen. Andere bibliotheken moeten nog bekendheid verkrijgen. Dat vraagt soms enige tijd."

Verankering

Door zijn weerkerende bezoeken aan Afrika raakte Poppe steeds meer overtuigd van het belang van zijn werk. „Ook van voorgangers die grote delen van de Bijbel uit het hoofd kennen, hoor je vrijwel niets over de noodzaak van verzoening door het bloed van Christus. De nadruk ligt sterk op het doen van dingen en de boodschap dat je alles kunt verkrijgen als je er maar goed en lang genoeg om bidt."

De contacten met Afrikaanse kerken en de gesprekken met Afrikaanse christenen hebben tegelijk een spiegelfunctie voor andere christenen. „Ook wij hebben verkeerde oogmerken en opvattingen en rituelen waar we te grote waarde aan hechten."

Hoewel er organisatorisch al veel is opgetuigd, verkeert LSLibraries volgens Poppe nu nog in de pioniersfase. „Ik ben druk met het maken van de juiste afspraken, het zoeken naar geschikte boeken voor de verschillende doelgroepen en de uitdagingen rond de import van grote partijen. Het komt steeds weer goed, maar dat vraagt wel veel tijd en energie. Als alle activiteiten uitgekristalliseerd zijn, is het tijd om het werk te verankeren, over te dragen en verder uit te breiden. Mijn naam moet er niet aan verbonden blijven. Als het werk maar doorgaat."

„Pieter Poppe levert de juiste lectuur aan”

Ds. Willem-Henri den Hartog, voor de GZB vanuit Zimbabwe werkzaam als regiocoördinator zuidelijk Afrika, heeft grote waardering voor het werk van Pieter Poppe. „Kerken en christelijke stichtingen krijgen dankzij hem Bijbelse lectuur in handen. Dit soort materiaal is in zuidelijk Afrika nauwelijks verkrijgbaar. Het kopen van boeken bij Amazon is alleen voor de gegoede burgerij weggelegd. In die zin vult Poppe een gat in de markt.”



Ds. Willem-Henri den Hartog.
beeld fam. Den Hartog

Waarom deden de kerken zelf dit niet?

„Vaak kennen ze de weg tot uitgeverijen niet. En ze onderkennen niet het belang ervan. Een gebouw maakt meer indruk dan een boek. Er is hier veel minder een leescultuur.

Een groot deel van de christenen heeft zelfs geen Bijbel.

Veel pastors praten op zondag na wat ze populaire voorgangers op radio of televisie hebben horen vertellen. Wanneer ze iets lezen, zijn het meestal zelfhulpboeken van auteurs zoals John Maxwell, Myles Munroe en Joel Osteen. Boeken van het soort "How to get rich", "Get a good marriage", "Become a good manager". Men wil het onzekere leven onder controle krijgen. Daar is volgens veel pastors behoefte aan. Volgens mij is het belangrijk dat mensen de Bijbel gaan lezen en boeken die een goede uitleg bieden. Daarvoor levert Pieter Poppe de juiste lectuur aan. Bij een vriend van me in Namibië kwam het daardoor tot een geestelijke doorbraak. Er kunnen niet genoeg bibliotheken door Poppe worden opgezet.”

Is digitale verstrekking van lectuur niet effectiever?

„In dit soort landen niet. Vaak is er geen stroom; digitale apparatuur is bovendien kwetsbaar. Mijn enige kritische kanttekening is dat het materiaal van Poppe nog effectiever zou zijn als het in de taal van het hart verscheen, zoals Shona, Ndebele, Chewa of Afrikaans. Engels heeft het risico in zich enkel de midden- en topklasse te bereiken.”